

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZAGOS KERESZTENYSZOCIALIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS HÍVATALOS HÍRŐZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben hazhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adóznak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Vázsonyi meg a kocsi.

A rövidlátásnak már sajnos sok áldozatát látta a világ. Látta és szomorkodott rajtuk. Most azonban, hogy Vázsonyi, a demokraták bálványa rövidlátó kezd lenni, minden szomorkodás nélkül látnánk, ha rövidlátásának csufos áldozatává válnék.

Itt tekintsünk szét egy kicsit!

Sokszor megtörtént az már, hogy a közügyek vezetése avatatlan kezekbe került; a főséges nép is többször rosszul célzott és érdemtelen alakok felé irányította bizalmának kvalifikált minőségű „Amor nyilat”, de az is megtörtént, hogy a népszerűségbe így belekerült fokos János bácsik és Pista bácsik annyit fészkelődtek és ugráltak, míg végre is ki-pottyantak belőle.

No és?! Ha ez megtörténhetett egy fokos János bácsival, meg egy Pista bácsival, miért ne történnék meg egy két ballábu Iciggel, avagy Kóbival?!

Vázsonyi is amint belekerült a hatalom nagy jómódjába, ép úgy ki is fog onnan kerülni. Garancia erre az ő faji jellege.

Azért, ha a Zichy Jánosoknak neki szalad faltörő kos gyanánt, úgy jár, hogy a fal megmarad, a kos meg összetörik.

Mert a faltörő kos szerepével kezdődik Vázsonyi Vilmosnak a rövidlátása. Nem látja be ugyanis, hogy Budapest feletti nagy hatalma, még semmiképpen sem jelenti a Magyarországon feletti korlátlan uralmat és hit-sorsosainak szeretetében és bizalmában bármennyire dulkálkodhat is, a magyar ember mindig annak fogja tartani, ami valósággal.

Igen, igen! Csakhogy amint a virágnak megtiltani nem lehet, épúgy Vázsonyinak se lehet megtiltani, hogy egyes adott helyzetekben ki ne mutassa nemzeti jellegének színeit.

No de nem is csodálkozunk azon, hogy tapintatlanságra vetemedett, hiszen a napi krónika jelentése szerint a kocsi meggázolta azt a lábát, amelyben eddig a tapintatosságát rejtegette.

Keresztények csak keresztényeknekél vásároljatok.

A palicsi ünnepély.

Palics szepitési alapja javára holnap, csütörtökön, a fürdőigazgatóság kerti ünnepélyt tart, melyre az előkészületek serényen folynak. Ezekből ítélve az idei ünnepély az előző éviéket jóval felülmúlja.

Az ünnepély programja a következő: Délután öt órákor gyermektombola, melyen 80 ambó és 40 terno kerül kisorsolásra. Közben két zenekar sítahangversenyt tart.

Nagy szereposzerék lesz föllállítva, melyben több száz nyeresmény fog kibuzatni.

Este kilenc órákor a sablonos tűzijáték helyett nagy, fényes víziünnepély és velen-cel éj a tavon. Tíz órákor fényes bál a Vigadóban.

Villamos kocsik a kivilágítás után negyed óránként közlekednek. A Szegedről jövő vonathoz pedig külön kocsik lesznek csatolva.

Délután két órákor kordonnal elzárják a fürdő területét és csak belépőjeggyel lehet bejutni.

Belépődíj 40 fillér. Általános belépődíj 1 kor, mely a bálba is érvényes és a kivilágításkor ülőhelyre jogosít. Hírlapíróknak igazolványuk beléptijeggyül szolgál.

Komlógyűlés.

A Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület komlótermelési és értékesítési szakosztálya augusztus hó 13-dikán Ofutakon tartotta szokásos tanulmányi kirándulását és gyűlést.

Jelen voltak dr. Pertschy Ferenc ny. katonai törzsorvos, Schmiedt Antal Szent-fülöp, Milodánovics Simon alezredes, Vukov Gergely Szabadka, Trischler Ferenc föld-birtokos, Haag Antal községi bíró Hódság, Surkovics Zsigmond, a grófi uradalom tisztartója és dr. Strohne Frigyes Ofutakról, Inhoff József titkár Zomborból.

A kirándulók nagyobb része Hódságon találkozott. Futakig élénk eszmecsere folyt a komlókeretek idej állásáról, a komlókereskedelemlről és komlóárakról.

A komló a Bácskában átlag jól áll, a kirándulás napján beköszöntött termékeny eső a tobozok gyorsabb és előnyösebb fejlődését elő fogja segíteni. A komlóárak hihetetlen magasak ma, amikor a gombamódra elszaporodott közvetítők elárasztják a komlót termelő községeket, amikor a termés legnagyobb része 250-300 koronás árnban el van adva. Milodánovics kijelentése szerint 1882. óta ily magas komlóárak még nem voltak. 1882-ben Papp Elek székelykeresztúri komlósgazda 1040 koronáért adta el a komló métermázáját. A petróciek 1892-ben 830 koronáért értékesítették komlójukat.

Egy katasztrális holdon átlag 7-9 mázsa száraz komló terem. 330-340 kiló zöld komlóból 100 kilógramm száraz komló állítható elő. A szedésért 8-10 fillér fizetendő kilógrammonként. A beállítási költségektől eltekintve az idej komlótermés tekintélyes tiszta hasznot hoz azoknak, akik elővétele úján termelésükön túl nem adnak.

Az érkezőket a pályaudvaron a grófi uradalom megbízásából Turkovics Zsigmond tisztartó és dr. Strohne Frigyes orvos fogadták.

A grófi uradalom fogatán a kirándulók először a vizicspusztai 50. éves komlót tekintették meg, ahol Pacsu János intéző kalauzolta őket. A mintaszerűen beállított komlós megtekintése után a komlószerítő pajták bemutatf-a következett. A természetes szárítás 7-8 lbszerkezettel egymásra illeszthető vászonnal bevont kereteken történik. E szárítási eljárás olcsóbb a mesterséges szárításonál, utóbbinak azonban az az előnye, hogy a harmatos komlót kockázat nélkül szárítja meg.

Vizicspusztáról az ofutaki komlóskertbe hajtottak a kirándulók, ahol a komlóskert kezelője, Turkovics Zsigmond tisztartó kalauzolta őket. Ötven éves tapasztalatait Turkovics jegyzetében örököltette meg, megígérte, hogy a jegyzeteket felhasználás céljából a gazdasági egyesületnek rendelkezésére fogja bocsátani.

Délben az ofutaki nagyvendéglőben dr. Pertschy szakosztályi elnök elnöklése alatt gyűlés volt. Dr. Pertschy Ferenc elnöki megnyitójában megemlékezett a bácskai komlótermelés megteremtéséről, a grófi uradalomról, dr. Gerich Endre petróci orvosról, Pinterovics Jenő elhunyt petróci és Szendy István elhunyt hódsági jegyzőről. A petróci tót ajku nép nem tudta megérteni uttörőit, a komlóegyesület feloszlott, a gazdasági egyesület megalakította a komlószakosztályt.

Dr. Pertschy, magas korára való tekintettel, lemond elnöki tisztségéről, helyét fiatalabb erőnek engedi át, hogy a szakosztály a rábízott feladatnak teljesen megfelelhessen.

A gyűlés egyhangu határozatában továbbra is elnökül kívánja megválasztja Trischler Ferenc hódsági földbirtokost ügyvezető elnöknek. Dr. Strohnenek és a grófi uradalomnak, továbbá Turkovics Zsigmondnak előszókérségeért és fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Elhatározza, hogy a komlószakosztályt kibővíti, minden komlótermelő községben komlótudósítót tart, az értékesítést kezébe veszi. A munkálatok előkészítésére Trischler Ferenc ügyvezető elnököt kéri fel a szakosztály.

A gyűlést társasbéd követte. A résztvevők egy kedves nap emlékével búcsúztak el egymástól.

Aranymisék.

Bács, 1911. augusztus 13.

Külső megnyilvánulásában nagyon szerény, zajtalan, de annál meghatóbb ünnepélynek volt tanuja az impozáns bácsi plébániai templomban, a jámbor bácsi község vasárnap, augusztus 13-án reggeli fél 8 órákor. Főtisztelendő Fejér Gyula zombori apátplébános ur Istennek mérhetlen kegyelméből a napokban érte meg pappá történt felszentelésének 50-ik évfordulóját. A jó Istennek ezen ritka nagy kegyességét, fogyatékos egészségi állapotára való tekintettel, csendes elvonultságban óhajtotta

meghálalni a Mindenhatónak az aranymisést apát ur.

A bácsi szentferencrendiek ősi zárdájában eltöltött három napi lelkigyakorlatok után a fentjelzett napon mutatta be hálaadó aranymiséjét a Mindenhatónak. Hálatelt szívvel tekintett vissza a jubiláló lelkipásztor 50 esztendősi papi multjára, amelyről tudják a beavatottak, hogy az gyakran az egyház s vallás igazaiért folytatott küzdelmekben, de jelentős sikereiben, maradandó alkotásokban is gazdag volt.

Meghatottságában lelki szemével látta a küzdelmes multat, de átérezte a bőséges kárpótlást, amit a jó Isten kegyelméből nyert vigasztalásokban talált. A bácsi plébániai templom gyönyörű virágokkal földiszitett lourdi Sz. szűz oltárához lépett a bácsi plébánossal, mint ministranssal, a kóruson felhangzott a kar megható éneke és a bácsi hívő közönség épületes ajtatoszággal nézte az ősz Simeont.

Ugyanez alkalommal megemlékezni óhajtván Zombor város szegényeiről is: 1000 szóval egyezer koronát juttatott nagyságos Hauke Imre Zombor sz. kir. város polgármester kezeihez azon kérelemmel, hogy ezen összeget Zombor város szegényei között vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül méltányos arányban keresztiani kegyeskedjék.

Igy egyesültek a megvigasztalt szegények halálfohászai a jubiláló lelkipásztor hálaadó sz. miséjével, így ünnepelte a beteg apátplébános papságának 50-ik évfordulóját csendesen, elvonulva, lelkét megerősítve a régi zárda falai között a lelkigyakorlatok kegyelmével.

Néhány paptársa az utolsó pillanatban értesült a bácsi ritka ünnepélyről és örömmel siettek a bácsi plébániára, hogy az aranymisést jubilánst meglepjék és legjobb kívánataikkal eihalmozzák; szívükből kívánták, hogy a beteg apátplébános ur régi egészségét visszanyerve, még sokáig működhesse Isten dicsőségére, híveinek lelki üdvösségére avval a kitartással, szívóssággal és imponáló céltudatossággal, mely Fejér Gyula, zombori apátplébános lelkipásztori tevékenységét mindenkor jellemezte.

Eletrajzi adataiból ennyit: Született 1838. július 7-én Zomborban, pappá szenteltetett a bácsi születésű boldog emlékü Nehiba János püspök által 1861. július 31-én. 1868-ban zombori plébánossá választotta Zombor szab. kir. város közönsége mint kegyur, 1872-ben Ofelsége hrájkói apátta nevezte ki. Ad multos annos.

A szabadkai szent Ferencrendieké.

Szabadkán, a szent Ferencrendiek templomában tegnap Németh Kelemen, ferencrendi áldozár, jászberényi tanár mutatta be az Urnak aranymiséjét. A misét megelőzőleg ő maga mondott gyönyörű szentbeszédet a zsufolóság megtelt templomban.

A szentmisét fényes segédlettel végezte, amelynél a szegedi zárdafőnökök, Barmos György, Nagy Pál Kilit asszisztáltak, manuductor pedig Kochán Bertalan, szabadkai zárdafőnök volt. Papi ornátusban vett részt a segédletben a bajai zárdafőnök, Pesti Manó is. A szent mise után először a papságot, azután a rokonokat, majd a közönséget, végül pedig a szabadkai zárda szeniorát, páter Andrást áldotta meg.

Az aranymisést áldozár tiszteletére nagy ebéd volt a zárdában, amelyen megjelentek a testvérzárda főnökei, a szabadkai összes papság. Az első felköszöntőt Kochán Bertalan, zárdafőnök mondta az ünnepeltre, kiemelve ennek érdemeit. Utána az aranymisést utalt azokra az elévülhetetlen érdemekre, melyeket Kochán Bertalan szerzett magának és kívánta, hogy szent Ferenc rendje mindvégig betölthesse fenséges hivatását. Raich Balázs, rókusai plébános szintén a szent Ferenciek érdemeit emelte ki, áldást kívánva a rendre. Majd Kazaly Imre dr., kanonok élte a rendet és annak tagját, az aranymisést.

Harkányi Gizellát kifütyülték.

Krémer kérjen bocsánatot!

Vagy:

Szedje fel a sátorfáját ! !

Saját tudósítónktól. Ezt kívánják a mohácsiak.

Vasárnapi számunkban mi is „meltatuk“ egy Kúri Klára, megvéhede prima-donna „dicső“ nyomdokain olcsó babérokra vágyó vidéki kis színésznőnek Szűz Mária gyalázását a szinpadról.

A szerencsétlen teremtés kiszólása nagy felháborodást okozott Mohácson azokban a körökben, melyekben még van vallásos érzés és jóízűség a katolicizmus legszentebb ideáljai iránt.

Harkányit kifütyülik.

Hogy milyen nagy Mohácson a felháborodás Harkányi otromba kiszólása fölött, azt legjobban jellemzi, hogy a nimolista nőt vasárnap délután kifütyülték a mohácsiak.

A Muzsikus leányt adták elő vasárnap délután Mohácson. Rézít, a tehenes leányt Harkányi Gizella játszotta. Mint a tehenes Rézi követte el már először is izléstelen kiszólását Harkányi, vasárnap délután tehát „készenlétben“ várta a mohácsi publikum, hogy mi lesz?

Mikor Harkányi szemtelenül éppen a már egyszer megkockázottat kiszólást akarta megismételni, egyszerre irtózatot füttyülés, sípolás reszketette meg a levegőt. A primadonna tehetetlenül, zavarogva, hebegve állott a szinpadon, ajkán fagyott a szó, hogy jó idő kellett hozzá, míg magához tért. A közönség pedig az egész előadás alatt piszegett, füttyült, nemtetszésének adott kifejezést, hogy ezzel is némiképp elégtételt szerezzen magának a sértésért.

Krémer kérjen bocsánatot.

Ezt kívánják a mohácsi színtársulat igazgatójától azok, akik Harkányi Gizi szereplését, illetőleg vallási érzést sértő durva kiszólásait kifogásolták.

Közöltük azoknak a szinpartoló mohácsi uraknak nyilatkozatát, akik elégtételt kérnek Krémertől. Az elégtételt nem a primadonna „felírásában“, néhány korona büntetés rászózásában látják, a mohácsi megbántott publikum ezzel nem nyer elégtételt.

A mohácsi közönségnek egy nagy hányada mondhatja, hogy meg lett bántva. S mert talán éppen azok a megbántottak, akiknek jóvoltából a színészet Mohácson hajlékot kapott (és ezek a nyilatkozó szinpartoló egyesület tagjai) jogos kívánság, hogy Krémer Sándor szinigazgató az eddigi többrendbeli tapintatlanságokért — kérjen bocsánatot Mohács közönségétől.

Nem mi mondjuk ezt, nem mi írjuk ezt, a mohácsi publikum szócsöveit, az újságjait írják ezt és követelik az elégtételt.

Szedje fel a sátorfáját...

Egyik mohácsi újság különben az esettel foglalkozva azt ajánlja Krémernak, hogy pusztuljon Mohácsról, szedje fel a sátorfáját, ha más trükkre nincs berendezve ez a társulat.

A lap így ír:

„A magunk részéről is elítéljük a Harkányi Gizi izléstelenségeit. Drasztikus, — durva kijelentések, malacsgát kifejező kézmozdulatok nem alkalmasak arra, hogy egy intelligens közönség művészeti igényeit kielégítsék és ha ez a társulat más trükkökre nincs berendezkedve, a legmelegebben ajánljuk: szedje fel a sátorfát a szezon vége előtt és hagyja itt Mohácsot, mert az ilyen szereplésük sem a zsidóságnak, sem keresztény felekezetieknek nem kellemes.

Ismerőseink körében terjesztjük a „BACSKAI NAPLÓT.“

Mi az igazság az apatini rémmesékből?

A Zomborban megjelenő „Bácsmezei Függetlenség“ vasárnapi számában „Muszka-országban vagyunk“ cím alatt valaki egy közleményt közöltetett, amely a nyomozó hatóságokat oly dolgokkal vádolta, hogy szükségesnek tartottuk utánajárni az ügynek. Utánjárásunk eredményét az alábbiakban közöljük.

Egyed Vendel apatini lakos folyó hó 3-dikán délután fél hat órakor feljelentést tett az apatini csendőrségnél Amrein Jakab és neje ellen, mert tőle 1600 koronát csaltak ki oly módon, hogy olcsó fát ígértek neki beszerezni. Egyed várt egy darabig a fára, majd, midőn azt nem kapta meg, pénzt követelte vissza. Amrein ekkor pénzért több hamis pénzt ígért, amelyet azonban Egyed nem akart elfogadni. A csendőrség nyomban nyomozást indított, amelynek során kiderült, hogy Amrein és neje ugyanily módon csaltak ki Ebl Istvántól 600, Mózer Józseftől 700 és Pach János apatini lakostól 7000 koronát.

Amidőn Amrein megsejtette, hogy Egyed esetleg fel fogja jelenteni, hazát, valamint összes ingóságait eladta és Apatinból Budapestre szökött. Ott be akarta feleségét várni és azután vele együtt Amerikába hajózni. Ennek megakadályozása céljából Amreinnét a csendőrség e hó 4-dikén őrizet alá vette, anélkül azonban, hogy elzárva tartotta volna, a községhezálal felváltva csendőrök és rendőrök őrizetére bízta. Elelmezéséről pedig gondoskodott.

A budapesti államrendőrség az apatini csendőrség távirati megkeresésére Amreint Budapestre elfogta és az érte küldött csendőrrjárórnak átadta. Ez Amreint haladéktalanul Apatinba vitte.

Időközben kiderült, hogy Amrein és neje vezérei egy Bácsmezeiben, sőt a szomszédos Baranyavármegyében is működő u. n. parasztfogó bandának, mely a nem új recapt szerint vagyonos parasztokat rendszeresen csal és eddig körülbelül 20.000 korona erejéig megkárosított, egyeseket pedig vagyonukból teljesen kiforgatott.

Ami a „Bácsmezei Függetlenség“ ben állított csendőri brutálitást illeti, hát kiderült, hogy Amreinné, amidőn férje elfogatásáról értesült, a községhezálal az apatini segédjegyző jelenlétében jajgatni kezdett, majd elájult és arccal a kályhának esett. Sérülései innen erednek. Magához térése után beismerte a terhére rótt cselekményeket, sőt azokat később ugyanily módon a vizsgálóbíró előtt jegyzőkönyvbe mondvá fenntartotta. Esése közben szenvedett sérüléséről hatósági orvosi látélet készült. A kifogásolt huszonnégy óránál őrizetbentartás azért vált szükségessé, mert letartóztatásához elég ok azalatt az idő alatt nem volt, a nyomozás bonyodalmas volt, más vidékre is kiterjedt, az adatgyűjtés nehézségekre ütközött és huszonnégy óra alatt nem volt lebonyolítható, végre mert szökéséről kellett tartani az előzmények után.

De különben is Amreinné nem volt letartóztatva, csak a nyomozás és siker érdekében felügyelet alatt tartva.

Példa erre az edelőnyű eset, ahol Regulát napokon keresztül tartottak őrizet alatt, anélkül, hogy rögtön letartóztathatták volna.

Ami végre Amrein sérülését illeti, ez onnan ered, hogy amidőn az utazás fátal-maitól kimerülve és az elfogatás izgalmaival elkábulva, a községhezálalra kísérték, a lépcsőben megbotlott és elesett. Ezt maga is beismerte. Idegen hatósági orvost, mint el-lenőzött szakértőt pedig azért nem engedett a vizsgálóbíró a sérülthez, mert a sérüléséről hatósági orvos már látéletet vett fel.

A másik eset, melyről laptársunk megemlékezik, a következő:

Merkl Benedekné dr. Rajosics László apatini ügyvéd által a zombori kir. ügyészséghez feljelentést adott be, hogy férjét,

Merkel Benedek apatini kereskedő 1911. évi augusztus hó 9-dikén az apatini csendőrség minden panasz nélkül lefűlelte, Zomborba vitte, s azóta annak nyoma veszett, mert a csendőrség azon állítása, hogy Zomborban előzetes letartóztatásban van Merkel, hazugságnak bizonyult.

Ezzel szemben az igazság az, hogy Merkel Benedeket e hó 9-én az apatini csendőrség Eblé István bácsszentiváni lakos kárára elkövetett 600 koronás csalás miatt, elfogta és a nyomozásnak Apatinban és Zomborban történt szabályszerű lefolyta után e hó 10-dikén az illetékes apatini kir. járásbírósnak átadta.

Az e hó 10-én keltezett feljelentés tehát alaptalan, mert a legcsekélyebb jóindulattal meg lehetett volna győződni arról, hogy Merkel hol van. Ezért fölösleges volt a költségekkel járó Zomborba való utazgatás és a feljelentés.

HIREK.

Mai lapunkhoz mellékelt csekkek a folyó évi július hó 1-ig esedékes előfizetési hátralékról szólnak. Kérjük az összegnek postafordultával jeendő beküldését.

Tanácsülés. Ma délelőtt Biró Károly dr. polgármester elnöklelte alatt tanácsülés volt. Az ülésen többek között a tanács a bakteorológiai laboratórium berendezésére árjelést tűzött ki a tanács augusztus 31-iki lejáratával.

Szabadságról — szabadságra. Lyubibraticz Kelemen dr. gazdasági tanácsnok, Völgyi János dr. I. aljegyző visszaérkeztek szabadságukról. Sztantich Béla iktató két heti szabadságra ment.

Kinevezés. A kereskedelmi miniszter Sárói Szabó László Zombor városi főmérnököt a kőmives-, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Zomborban szervezett bizottság tagjává nevezte ki.

Tiszti és legénységi díjlövészet. A 88-ik gyalogezred tisztikara folyó hó 14-én díjlövészetet tartott a katonai lövöldben. A legjobb fegyverlövő Hinterleitner Károly hadnagy volt, aki egy arany órát kapott jutalmul. A legjobb revolverlövő Iszkrics Mihály százados volt. A díjlövészetben a legénység is részt vett és szép díjakat nyert. A díjlövészet befejeztével Szaurik ezredes szép beszédet mondott a legénységhez magyar nyelven. — A díjlövészetben a honvédség tisztikara küldöttségig képviseltette magát.

Uj tanító. Béregén f. hó 12-én Stadler Ferencet egyhangulag tanítónak választották.

Halálozás. Hoós Istvánné szül. Bobics Lidia f. évi augusztus 14-én, reggel 7 órakor, életének 79-ik évében a haldoklék szentségeinek ajtatos felvétele és hosszabb betegség után Martonoson meghalt.

Tanítói kinevezések és áthelyezések. Zichy János gróf kultuszminiszter a tanítói és tanítónői kinevezés dolgában újítást léptetett be. A miniszter ugyanis az összes tanítói kinevezéseket egy időre halasztva tömegesen tűzött ki pályázatokat az összes üresedésben levő állásokra. A két hónappal ezelőtt kitűzött pályázatokra beérkeztek a kérvények és a miniszter a következőket nevezte ki a Bácskából: Molnár Ferencet, Dzifrus Jánost, Farkas Ferencet, Hadanich Gyulát, Császár Józsefet, Franck Pált, Kiss Pált, Fratriesevicsné-Hadanich Blankát, Csajdáné-Janda Matildot és Horváth Jolánt a bezdáni, Mihal Gusztávot a szenttamási, Szentmihályi Saroltát a monostorszegi, Gyimesi Lajost, Kanyó Bélát és Keller Mariát a szabadkátanyai, Fa Józsefet és Hardy Veronikát a bácskereszturi, Guelmínó Kálmánt, Polyák Jánost, Szabó Katalint, Véber Irént és Jedlicska Ilonát a zentai, Kadas Sándort a pincédi, Halmi Gézárt a bilkei állami elemi népiskolához tanítónőjévé

illetőleg tanítójává. — Áthelyezte a miniszter a következő tanítónőket és tanítókat: Reichmann Izidor ópécskai áll. el. iskolai tanítót a magyarpécskai, Kerényi Nándor peszéri áll. el. isk. tanítót a szabadkai, Petonszky Anna hosszufalui és Csernyusné-Kiszentai Gizella zentai áll. el. isk. tanítónőket a szabadkai, Reinerné-Tóth Ilona borsói áll. el. isk. tanítónőt a szabadkai, Piukovics Antal szabadkai áll. el. isk. tanítót a szegvári állami elemi iskolához. E kinevezéseket és áthelyezéseket a hivatalos lap legközelebbi száma közli.

A lefoglalt sóraktár. Megirtuk már, hogy Décsői Lipótnál 27 métermázsas sőt foglalt le a rendőrség. Folyó hó 12-én névtelen feljelentés alapján a rendőrség nyomozni kezdett a Faipar r. t. Zentai uti telepén, ahol Décsői állítólag 7—8 vagon avassót tart, amelyet kincstári étöksóba keverve hoz forgalomba. A rendőrség le is foglalt a fatelepen ilyen sőt, melyről megállapítást nyert, hogy a budapesti örlemény és takarmányforgalmi részvénytársaságtól való. Büdös, szalonnás huscafatok vannak benne, a városi állatorvos szakvéleménye szerint még marhasó gyanánt sem szabad árusítani, mert félt, hogy fertőzést okoz. Décsői szerint ezt a sőt a nagyközönségnek nem is adta el, csak a tehenesgazdáknak és takarmányárusoknak, akik teheneik részére keresték ezt a sőt. Az eljárás a rendőrségen folyik.

A lépfene pusztítása. Szabadkán a lépfeneben 114 drb marha és egy ló hullott el. A Vermes, Sztipics, Császár legelők le vannak zárva, azokon kocsival senkinek sem szabad járni. Az óvintézkedéseket Vojnich Béla rendőrkapitány őrzi ellen.

Bakti Gyula, a rikkancs király Szabadkán. Bakti Gyula, a rikkancs király, akit nemrég királysértés miatt a Rendőri Közlöny közzétett, kiszolgált katonáévt Budapestben és tegnap este Szabadkára jött, hogy itt egy napilap elárúsításával foglalkozzék. Bakti Gyula nem akar a kalandos rikkancsi pályán maradni, hanem könyvet ad ki verseiből és azt fogja árusítani. „Író leszek” — mondja büszkén a kitűnő kedélyű fiu, aki különben most elegánsan van öltözve. Szürke ruha, lakkcipő, barna kalap, csikós nyakkendő, vasalt gallér van rajta. Ma este már vígan árulja majd az esti lapokat a rikkancs király.

Mi újság a rendőrségen? Szenderovics Pálné, Balazsovics Katalin V. körli lakos panaszt tett, hogy ágyneműjét valaki dézsmálja. Két vankost ellopott és a dunájából tollat lopott ki az ismeretlen tolvaj. Kopilovics és Malagurszki polgári rendőrök a tolvajt elesípték Evetovics Antalné szeméjében, aki a házban lakott és Szenderovicsné őt bízta meg a házőrzéssel. Az eljárás megindult a háziszarka ellen. — A szabadkai kir. ügyészség régóta körözi Schleiger Kriszján János szabadkai kemencekészítőt lopás miatt. Tegnap a körözött embert elfogták és átkísérték az ügyészség fogházába.

Szülőknek, kik fiaikat a szabadkai gimnáziumba vagy polgári iskolába akarják beírni, tudtul adjuk, hogy a Szent Imre főnevelőintézet az 1911—12. iskolai évre még 15 növendéknek nyújthat helyet. Prospektust kívánatra küld a Szent Imre főnevelőintézet igazgatósága. 2014—2

x Éltesebb nő, volt vendéglősné, igen jól főz, óhajtaná tisztí étkedésbe főzőnői alkalmazást nyerni. Cim a kiadóhivatalban.

Gyümölcskereskedők, gyümölcs-termelők figyelmébe. Közledek a gyümölcsszállítás ideje. Mindennemű gyümölcsszállító és gazdasági (szalonnás és egyéb) kosarat, minden mennyiségben a legjutányosabban, kitűnő minőségben szállít a martonosi kosárfonó szövetkezet *szabadkai képvisellete, IV., Mátyás-utca 56.*

x Paradicsomot befűzésre 50 kiló megrendelésnél házhoz szállít Gulyás György reinicfalui kertésze. 2013—2

x Tisztességes kereset és nem-es hivatalos a nőknek a betegápolás. Azon jó családból való nők, kik ápolónők akarnak lenni, születési és erkölcsi bizonyítvánnyal jelentkezzenek a „Mária Valéria” kózkórházban. — A felvétel állandó.

Harc a kártya ellen. A Szabadkai Sakkör.

— Hatvan taggal újraalakult. —

Saját tudósítónktól.

A Szabadkai Sakkör tegnap délután alakuló közgyűlést tartott, amelyen megválasztották a tisztkart és hatvan tag belépett a Sakkör kötelébe.

Tegnap délután öt órakor volt az alakuló közgyűlés a Lloyd helyiségében.

Temunovits Zoltán dr. a Magyar Sakk-szövetség igazgatótanácsosa hívta össze az alakuló közgyűlést, amelyet ő nyitott meg. Előadta, hogy a Szabadkai Sakkör 1902-ben már létezett, alapszabályait a belügyminiszter jóvá is hagyta, most tehát csak a régi Sakkör felelevenítéséről van szó.

A Sakkör célja: harc a kártya ellen. Jelenti ezután először Temunovits dr. hogy az újraalakuló Sakkörbe hatvan tag iratkozott be és még vagy 40 tagra van kilátás, úgy, hogy a szabadkai Sakkör így a vidék legnagyobb Sakköre lesz. A tagok 50 fillér havi tagsági díjat fizetnek. Helyiség megválasztására kiküldi a közgyűlés a megalkandó tisztkart. Ezután megválasztják a tisztkart a következőkép:

Elnök: Miodánovich Simon alezredes.
Alelnök: dr. Jozsef Milord kir. törv. bíró-
Ugyvezető alelnök: dr. Temunovics Zoltán.
Titkár: Matievich József jogszigorló.
Jogtanácsos: dr. Salamon Frigyes ügyvéd.
Hárnagy: Wachsmann Jenő gyógyszerész.
Pénztáros: Robicsék Béla bankigazgató.
Ellenőr: Drenkovics Imre bankpénztárnok.
Könyvtáros: Radó Imre munkáspénztári számellenőr.

Választmány: Dugovich Imre lapszerkesztő, Fenyves Ferenc lapszerkesztő, dr. Frank Gyula ügyvédjelölt, dr. Krizsa József rendőrkapitány, Lyubibraticz Kelemen városi tanácsnok, dr. Mamuzsich József joggyakornok, Grünér Andor főkönyvelő, Szabados Sándor nyomdatulajdonos, Szántó Ede igazgató-tanító, Vajda Sándor fényképész.

Tagok: Ognyanov Szvetozár jogszigorló, Guttmann Herman kereskedő, dr. Vojnich H. József tiszti főügyész, Grósz Adolf vendéglős, dr. Wolh József orvos, Szabados Béla állatorvos, Szász Gyula felsőker. isk. tanár, Bedő Imre orvosnövendék, Kertész Sándor tanár, Buzás Fülöp bírósági végrehajtó, dr. Mamuzsich Bédog ügyvéd, Oláh József orvosnövendék, dr. Miskolczy Agost kir. ügyészségi megbízott, Nagy Bálint járásbírói hivatalnok, Katona Béla joghallgató, Hegedűs Sándor munkáspénztári kezelőtiszt, dr. András Ernő ügyvédjelölt, dr. Hirt Ferenc ügyvéd, Stelmayer Antal üzletvezető, Kalmár Elemér jogszigorló, H. dr. Mamuzsich József ügyvédjelölt, Petonszky László járásbírói hivatalnok, Nagy Lajos tanító, Mészáros István tanító, Deutsch Herman gyárigazgató, Strelitsky Dénes ügyvédjelölt, Dembitz Vilmos jogszigorló, Mayerhof Adolf optikus, Lövinger Dávid kereskedő, Kisteleki Kornél hírlapíró, Kalmár Jenő munkáspénztári igazgató, Fürst Béla hittanár, Weisz Márk banktisztviselő, Schwarz Ernő szálloda tulajdonos, Fűredi Jákó bankigazgató, Rahorovszky Jevő hírlapíró, Rieger Dezső tanító, Maeskovics Benedek műgyemtemi hallgató, Hen Tivadár bankhivatalnok, László Zsigmond magánhivatalnok.

A közgyűlés ezután elhatározta, hogy testületileg belép a Szabadkai Sakkör a Magyar Sakk-szövetségbe.

Szülők figyelmébe

ajánljuk az iskolai tanév kezdetére leány és fiuintézeti fehérneműnket paplanokat és matraczokat **Wagner és Boholy,** vászon, fehérnemű és szövöttárak raktára

Szabadkán, az új városi szék-ház Kossuth-utcai oldalán.

Montenegrói összeesküvő Szabadkán.

**Bombák Nikita ellen.
Elfogta a rendőrség.**

Saját munkatársunktól.

Viharos multu fiatalembert tartóztatott le tegnap a szabadkai rendőrség. Egy montenegrói csavargót, aki összeesküvést szőtt Montenegró büszke királya, Nikita ellen.

Tudósításunk a következő:

A szabadkai Kladek-féle gyártelepen tegnap délelőtt egy züllött, rongyos ruházatu fiatalember aranygyűrűket árult potom áron. A gyárfelügyelő előtt gyanús volt a dolog, telefonon értesítette a rendőrséget (az esetről).

Két detektiv előállította a csavargót a rendőrségre, ahol szenzációs dolog pattant ki róla. Kiderült, hogy a csavargót Csubránovics Péternek hívják. Montenegrói születésű, 22 éves gör. kel. vallásu politikai összeesküvő. Csubránovics Nikita király ellen két év előtt, mikor még fejedelem volt a montenegrói hadur, összeesküvést szőtt két bátyjával. Bombákkal akarták fölrobbantani, mikor az összeesküvés nyomára rájöttek. Csubránovics Péter két bátyját elfogták és főbe lötték, míg neki sikerült megmenekülni.

Magyarországra menekült a Nikita ellensége. Járt Budapesten is és rézgyűrűk elárulásával kereste kenyerét.

A rendőrség mint közönséges csavargót kezelte Csubránovicsot. Atadta a zimonyi határrendőrségnek, a mely semleges tartományba — valószínűleg a Balkápra — fogja toloncolni a politikai száműzöttet.

Öngyilkos aggastyán.

— Palics szenzációja. —

Saját tudósítónktól.

Megdöbentő öngyilkosság történt ma délelőtt Palicson. Szigeti József, nyugalmazott tanácsos vetett véget életének.

A megboldogultnak hosszú élete telve volt eseményekkel, amelyek regényes színezettel öveztek. Sok jón, sok megpróbáltatáson esett át, de vasakarattal tűrt mindent. Vas egészséggel, vas lelkierővel.

Az utóbbi években, az élet végén mégis megtört. Betegeskedni kezdett, s betegsége, úgy látszik, agyát is elhomályosította. Ma délután elmezavarában azután golyóval vetett véget szenvedéseinek.

Két golyót az agyába, kettőt a szívébe lött. Mikor az öngyilkosságról telefonon értesítették bennünket, még élt, de ez az élet csak a haláltusa volt.

Négyszázezer koronás sikkasztás.

Letartóztalták a Maticza pénztárosát.

Tudósítónk telefonjelentése.

Ujvidék, 1911. aug. 16.

Ujvidéken óriási sikkasztásnak jöttek tegnap a nyomára, amely az egész szerb nemzetiség körében kínos szenzációt kelt. Elsikkasztották a „Srbska Matica“ nevű szerb irodalmi egyesület 400 ezer koronáját és a sikkasztó maga a pénztárnok, Manojlovics Lázár. Gosztovics Pál, a Matica elnökhelyettese és Stratimirovics László ügyész helyettes tették a följelentést Manojlovics ellen, akit Vésey Elek főkapitány kedden délelőtt megidézett és miután beismerte a sikkasztást, rövid kihallgatás után letartóztatta. Manojlovics 36 esztendő, családós ember és nagyon gazdag ember hírében állott. Egy kétemeletes háza, nagyobb birtoka is van, autómobil tartott; mindez ok volt arra, hogy vakon bizzanak benne. A szerb lakosság körében óriási az izgatottság.

AZ UJVIDÉKI ORIENT ÁSVÁNYVIZ

lithiumtartalmu, kristálytisztá, bakteriummentes, üdítő, frissítő és kitűnő borital. Magyarország legolcsóbb természetes ásványvize.

Meghódította az egész országot!!

Az ujvidéki ORIENT ásványviz Szabadkán üvegcsere mellett:

1/2 liter 1 liter 1 1/2 liter 2 liter
22 fillér. 28 fill. 36 fillér. 48 fill.

Minden fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható. Kérjünk és igyunk ORIENT ÁSVÁNYVIZET.

Szabadkai vezérképviselőt:

Raskó Lajos

kereskedelmi ügynöksége.

Telefonszám 580.

1992—10—1

Egy jóházból való keresztény fiú rövidárú üzletbe tanulónak fölvetetik. Cim: a kiadóhivatalba. 1908.—1.

Egy 14—15 éves szolid fiú

szolgának felvétetik Wagner és Boholy céghez.

Hölgyeim!!!

Csak az egyedül általunk árusított **patent**

hajtűt

használgják, amely soha ki nem hull és a FRIZURÁT ÖSSZETARTJA.

!! Kapható minden színben és nagyságban. !!

1907-26-1 Egyedüli raktár:

Csovics és Sztipáncsevics

rövid, norin-bergi és kalapáru üzletében Szabadkán, a kis kápolna mellett.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, miszerint Mácskovics Tituszné házában az „Uri Casinó“-val szemben

női kalapüzletemet

a hóban megnyitom. Fő törekvésem oda fog irányulni, hogy szolid áráimmal, pontos, lelkiismeretes kiszolgálásban részesítem. — Nagy választékom gyászkalapokban és sirkoszoru-szállagok s feliratokban. — A partfogást kérve vagyok tisztelettel volt Barón Frigyesné, Burány Róza.

Kiadó lakás!

Egy három szobából és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás, villanyvilágítással esetleg istállóval folyó

1911. évi november hó 1-ére kiadó II. kör. Vesselényi-ut. 298. sz. alatt. Bővebbet Báich István tulajdonosnál

Malagurszki Ferencz Izsó fia f. évi augusztus 27-én délután fél 2 óraker békovai tanyáján :-

Önkéntes árverésen

eladja marhaállományát és gazdasági felszereléseit. 2015—1—1

„Berlini Victória“

Altalános Biztosító Részv. Társaság. Alapított: 1853.

Biztosítási állomány 1910. végén K 2.273.943.548.

Elfogad: Életbiztosításokat nyereség-részesedéssel. A tiszta nyereség 90%-a a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1910. üzletévre 36.680.194 kor. utaltattott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjbevételek 3%-ával emelkedő osztalék fizettetik ki.

Példa: 10.000 koronás előrés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek csupán 5681 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek fentartások nélkül. — Népbiztosítások heti 10, 20, 30, 40, 50, 60, 100 stb. fillér díjbevételekkel orvosi vizsgálat nélkül. Életfogytiglani biztosítás:

vasuti- és gőzhajó-szerencsétlenség ellen.

A díj csak 1 évig fizetendő heti részletekben.

Ervényes az egész élettartamra az egész földön, európai folyóvizeken és tavakon.

Példa: 10.000 korona halálesetre, 15.000 korona teljes munkaképtelenség esetére, 5 korona naponta sértüléseknél. — Csak egy éven át hetenként 1 korona mellett.

Mindennemű felvilágosítással szolgál a Helyi Vezérügynökség I. Eötvös utca 108. szám. — Telefon szám 612.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy állandóan Weinberger K. zongora- és hangszerüzletében SZABADKA, Vesselényi-utca, Mácskovics-féle ház, az uri kaszinóval szemben, vagyok mint zongora- és hangszerjavító.

Elvállalok e szakmába vágó mindenféle javításokat, u. i.: zongora, pianó, harmonium, harmonika, hegedűk, gramofonok hangolását. Legfinomabb angol és bécsi zongorák és pianók részletfizetésre Régi zongorák becsértetnek. □ □

Raktáron tartanak prima bel- és külföldi hegedű, esello, nagybőgő és tambura hurok. Olcsóbb mint bárhol. □ □ Hegedűk nagy raktára. Gramofonok lemezekkel együtt részletfizetésre. A nagyérdemű közönség szives partfogását kéri

NOVOTNY SÁNDOR

zongora hangoló és hangszerjavító.